

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sži/3/2012
Identifikačné číslo spisu:	1010200983
Dátum vydania rozhodnutia:	01.08.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:1010200983.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členiek senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a JUDr. Gabriely Gerdovej v právnej veci žalobcu: EUREA, občianske združenie, IČO: 30 794 242, so sídlom v Bratislave, Tupého 25/A, právne zastúpeného: Mgr. Vladimír Šárník, advokát, Národného oslobodenia 25, Bernolákovo, proti žalovanému: Krajský súd v Bratislave, Záhradnícka 10, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Spr. 6010/2010 zo dňa 11.03.2010, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 189/2010-28 zo dňa 28. februára 2012, jednomyseľne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave
č. k. 3S 189/2010-28 zo dňa 28.02.2012 p o t v r d z u j e.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy odvolacieho konania 161,76 €, pozostávajúce z náhrady trov právneho zastúpenia, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, na účet právneho zástupcu žalobcu Mgr. Vladimíra Šárnika, advokáta so sídlom v Bernolákove, Národného oslobodenia č. 25.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave z dôvodu nepreskúmateľnosti zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p. rozhodnutie žalovaného č. Spr. 6010/2010 zo dňa 11.03.2010. Žalovaný ako orgán príslušný podľa § 19 zák. č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I č. Spr. 6009/2010, ktorým v zmysle § 18 ods. 2 zák. č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám zamietol žiadosť žalobcu o sprístupnenie informácie o konaniach s predmetom sporu finančnej „kompenzácie za porušenie zásady rovnakého zaobchádzania nerovnakou výškou plátov sudcov všeobecných súdov a Špeciálneho súdu“, vedených na Okresnom súde Bratislava I a skutočnostiach z nich, ktorých účastníkmi majú byť fyzické osoby z radov sudcov, doručenú Okresnému súdu Bratislava I dňa 11.02.2010, zaevidovanú pod č. Spr. 6009/2010.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného je potrebné skonštatovať, že toto rozhodnutie požiadavkám preskúmateľnosti čo do jeho zrozumiteľnosti nezodpovedá, keď vytknúť je treba žalovanému nepresnosť, nezrozumiteľnosť a nedostatočnú konkretizáciu dôvodov jeho rozhodnutia, keď tento najprv priznáva žiadosti žalobcu povahu v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ale v závere sa stotožňuje nie celkom zrozumiteľne už s právnym názorom povinnej osoby obsiahnutom v prvostupňovom rozhodnutí. Takémuto zdôvodneniu rozhodnutia žalovaného, napriek podrobnému rozboru ďalších s vecou súvisiacich právnych noriem, potom ako celku je treba vytknúť jeho nepreskúmateľnosť pre nezrozumiteľnosť.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný včas odvolanie. Nesúhlasil so záverom súdu prvého stupňa o tom, že rozhodnutie žalovaného napadnuté žalobou je potrebné zrušiť podľa § 250j ods. 2 písm. d/ O.s.p., pretože napadnuté rozhodnutie žalovaného nie je možné označiť za nepreskúmateľné a nezrozumiteľné. Rozhodnutie spĺňa všetky podmienky uvedené v § 47 ods. 3 Správneho poriadku, ktorý je potrebné aplikovať na konania podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Naopak rozsudku súdu prvého stupňa č. k. 3S/189/2010-28 zo dňa 28.02.2012, ktorý napáda žalovaný týmto svojim odvolaním sa dá vytknúť nezrozumiteľnosť a neurčitosť, keďže sa vôbec nezaobrá dôvodmi uvedenými žalobcom v podanej žalobe, ku ktorým sa žalovaný aj vyjadril vo vyjadrení k žalobe, ale sám, nad rámec podanej žaloby vyvodil dôvod zrušenia napadnutého rozhodnutia, ktorý podľa žalovaného nie je daný. Žalobca vôbec netvrdil v podanej žalobe, že odôvodneniu rozhodnutia žalovaného nerozumie, že by ho považoval za nepreskúmateľné, ale práve naopak v žalobe napáda jednotlivé závery žalovaného uvedené (podrobne) v napadnutom rozhodnutí žalovaného. Súd prvého stupňa preto nerozhodoval o napadnutom rozhodnutí žalovaného v medziach podanej žaloby.

Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 17.04.2002 k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného síce obsahuje priam až grafomanské odôvodnenie, chýba mu však jasná myšlienková línia, je vnútorne rozporné a kľúčové právne aj skutkové otázky ponecháva nezodpovedané. Predovšetkým žalovaný argumentuje súčasne právnou úpravou zákona o slobode informácií (ZSI) v otázkach ochrany súkromia a osobných údajov. Súčasne však tvrdí, že ZSI sa na žiadosť žalobcu nemá aplikovať. Žalovaný tiež tvrdí, že žalobca má povinnosť využívať inštitút nahliadania do súdneho spisu v režime O.s.p. Súčasne však vysvetľuje, že tento inštitút je pre žalobcu nedostupný, nakoľko nemá postavenie účastníka konania. Žalovaný súčasne spomína akúsi „lustráciu“, v rámci ktorej už zrejme neplatí ochrana súkromia a osobných údajov, o ktorej potrebnosti v rozhodnutí zároveň obsahlo argumentuje. Žalovaný tak argumentačne zostáva na pomedzí ZSI a tzv. lustrácie, ani jeden právny režim však neaplikuje dôsledne. Argumentačná línia žalobcu totiž zjavne smeruje k jedinému cieľu - naviesť žalobcu, aby podal svoju žiadosť v inom režime, v ktorom však jeho žiadosť následne pozitívne vybavená nebude, ako vyplýva z úvah žalovaného o ochrane súkromia a o absencii spôsobu evidencie podľa predmetov konania. Žalobca nežiadal úradne osvedčenú informáciu, ktorá by mala povahu verejnej listiny s príslušnou dôkaznou silou, ale žiadal iba obyčajný informatívny zoznam, ktorý povahu verejnej listiny nemá. Žalovaný sa z neznámych dôvodov snaží žalobcu prinútiť, aby svoju žiadosť podal v režime právneho predpisu, ktorý mu priznáva menší rozsah práv, aj keď s potenciálne širším rozsahom získaných informácií. Podľa žalovaným citovaného ust. § 64 ods. 1 zákona č. 543/2005 Z.z. síce žalobca má teoretickú možnosť presvedčiť sudcu, že informácie potrebuje na uplatňovanie svojich práv. Odhliadnuc od skutočnosti, že žalobca takéto detailné a úradne osvedčené informácie v danom prípade vôbec nemal záujem získať, je iluzórna aj technická vykonateľnosť takéhoto postupu. Žalobca totiž žiadal zoznam súdnych sporov, ktorých sú možno stovky, takže posúdenie jeho žiadosti v režime ust. § 64 ods. 1 zákona č. 543/2005 Z.z. by si vyžadovalo značnú aktivitu veľkého množstva sudcov, ktorým sú tieto žaloby pridelené. Zákon o slobode informácií naopak dáva žalobcovi možnosť získať informácie bez preukazovania právneho záujmu (§ 3 ods. 3 Zákona o slobode informácií), avšak v obmedzenom rozsahu, čo osobitne platí v prípade informácií o rozhodovacej činnosti sudcov. Žalovaný poukazoval na skutočnosť, že žiadosť žalobcu vykazovala znaky „lustrácie“ veci, avšak bola podaná podľa zákona o slobode informácií, a teda z hľadiska jej obsahu i rozhodnutá podľa príslušných ustanovení zákona o slobode informácií. Zákon o slobode informácií umožňuje povinnej osobe iba informácie buď sprístupniť, alebo žiadosť žiadateľa zamietnuť, odmietnuť (podporne v spojení so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom

konaní - Správny poriadok). Zákon neumožňuje zamietnuť žiadosť, ktorá „vykazuje znaky lustrácie. Inak povedané žiadosť, ktorej vybavenie vyžaduje triviálne vyhľadanie informácie v informačnom systéme. Žalovaný doposiaľ neoznačil žiadne ustanovenie zákona, na základe ktorého žiadosť žalobcu posúdil ako neoprávnenú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O.s.p.“), preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk, www.nsud.sk, rozhodol senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011) a verejne vyhlásil rozsudok, ktorým podľa § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že žalobca písomnou žiadosťou podanou na Okresnom súde Bratislava I dňa 11.02.2010 podľa zák. č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám žiadal o sprístupnenie informácií o súdnych sporoch vedených na Okresnom súde Bratislava I na základe žalôb sudcov, ktorými sa domáhajú finančnej kompenzácie za porušenie zásady rovnakého zaobchádzania nerovnakou výškou platov sudcov všeobecných súdov a Špeciálneho súdu. Informácie žiadal sprístupniť v rozsahu meno a priezvisko žalobcu a spisová značka konania.

Z doterajšieho priebehu administratívneho konania o poskytnutie informácie a následného súdneho konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia je jednoznačne ustálené, že žalobca trvá na zvolenom právnom režime žiadosti o sprístupnenie informácie, a to výlučne podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám. Administratívne konanie i následné súdne konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia sú návrhovými konaniami, preto konajúce orgány sú viazané rozsahom návrhu žiadateľa i právnym režimom, ktorý si pri uplatňovaní žiadosti zvolil.

Okresný súd Bratislava I v prvostupňovom rozhodnutí Spr. 6009/2010 zo dňa 15.02.2010 uviedol, že zo žiadosti žiadateľa nie je povinnej osobe zrejmé, či informácie o súdnych konaniach s účastníkmi konania a predmetom sporu vyššie uvedeným požaduje sprístupniť vo fáze ich priebehu alebo ukončenia, resp. oba prípady. Zo žiadosti žiadateľa nie je zároveň povinnej osobe zrejmé, či má bližšie k neidentifikovaným súdnym konaniam s účastníkmi a predmetom sporu vyššie uvedenými priamy vzťah, keďže neaplikuje ust. § 44 ods. 1 O.s.p. ako účastník konania, alebo naopak nemá priamy vzťah k bližšie neidentifikovaným súdnym konaniam s účastníkmi a predmetom sporu vyššie uvedenými, keďže neaplikuje ust. § 44 ods. 2 O.s.p. i bez preukázania náležavého právneho záujmu a nedožaduje sa nahliadania do súdnych spisov. Okresný súd ako povinná osoba konštatoval, že konaním žiadateľa došlo z jeho strany k zámene ustanovení zákona o súdnych poplatkoch so zákonom o slobode informácií, keďže sa svojich práv domáha nie postupom určeným v zákone o súdnych poplatkoch za úkony vykonané súdom, ale zámenou a opieraním sa o ustanovenia zákona o slobode informácií, bez poplatku zdarma.

Krajský súd v Bratislave v rozhodnutí Spr. 6010/2010 ako druhostupňový orgán podľa § 19 zák. č. 211/2000 Z.z. potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Bratislava s odôvodnením, že podľa skutkového a právneho stavu obsahu odvolania žiadateľa, podaného dňa 24.02.2010, žiadosť a podané odvolanie z hľadiska ich obsahu možno posúdiť (spadajú) podľa ustanovení zákona o slobode informácií. Po preštudovaní žiadosti žiadateľa s ohľadom na jej obsah, má povinná osoba za to, že žiadosť vykazuje znaky tzv. „lustrácie“ súdnych konaní. Podľa názoru odvolacieho orgánu povinná osoba môže iba predpokladať, že v súvislosti s obsahom podanej žiadosti žiadateľa niektoré konania mohli u nej prebehnúť alebo ešte len prebiehajú. Povinná osoba však v danom štádiu konaní (v čase podania žiadosti) nevie zistiť, či sa jedná o súvisiacu rozhodovaciu (prebiehajúcu) činnosť súdu, alebo už o realizované rozhodnutia a výsledky konaní (skončené), z hľadiska neidentifikovanej požiadavky osoby žiadateľa (ustanovenie § 44 ods. 2 O.s.p.).

Najvyšší súd konštatuje, že nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodnutí Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu Bratislava je spôsobená rozsiahlym zdôvodňovaním právneho režimu § 44 ods. 1, 2 O.s.p. a zákona o súdnych poplatkoch, v ktorom by podľa nich bolo možné žiadosti vyhovieť, ale ktorý nebol predmetom žiadosti.

Žiadateľ jednoznačne uviedol právny režim svojej žiadosti podľa zákona č. 211/2000 Z.z. a povinné osoby preto musia iba odôvodniť, či mu môžu vyhovieť, alebo nie. Upriamovanie pozornosti žiadateľa na iné právne možnosti je nadbytočné a vedie k nepreskúmateľnosti právneho režimu, v ktorom povinné osoby o žiadosti rozhodli.

Z doterajšieho priebehu konania je zrejmé, že žiadaná informácia je podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobode informácií, ide o informáciu týkajúcu sa súdnych sporov - t.j. rozhodovacej činnosti súdu a jej obsahom je meno a priezvisko žalobcu (sudcu), spisová značka a predmet konania - finančná kompenzácia za porušenie zásady rovnakého zaobchádzania nerovnakou výškou platov sudcov všeobecných a špeciálnych súdov .

Podľa § 11 ods. 1 písm. b/ zákona o slobode informácií povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak ju zverejňuje na základe osobitného zákona; ak je podľa takého zákona zverejňovaná vo vopred stanovenej dobe, iba do tejto doby.

Podľa § 82a ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.01.2012 súdy sú povinné zverejňovať právoplatné rozhodnutia vo veci samej, rozhodnutia, ktorými sa končí konanie, rozhodnutia o predbežnom opatrení a rozhodnutia o odklade vykonateľnosti rozhodnutia správneho orgánu, a to do 15 pracovných dní od dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia; ak rozhodnutie nebolo vyhotovené ku dňu jeho právoplatnosti, lehota na zverejnenie rozhodnutia začína plynúť dňom vyhotovenia rozhodnutia.

Podľa § 82a ods. 5 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.01.2012 súdy sprístupňujú verejnosti na základe žiadosti podľa osobitného zákona (zák. č. 211/2000 Z.z.) všetky súdne rozhodnutia, vrátane neprávoplatných rozhodnutí a rozhodnutí, ktoré nie sú rozhodnutiami vo veci samej. Súdy pritom robia opatrenia na ochranu práv a právom chránených záujmov.

Vzhľadom na nepriamu retroaktivitu ust. § 82a ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. povinná osoba v ďalšom konaní musí prihliadať i na toto ustanovenie, i keď žiadosť bola podaná v roku 2010. Žiadateľ vykonaním vlastnej lustrácie na internete www.justice.gov.sk v položke súdne rozhodnutia tieto informácie môže získať zo zverejnených rozhodnutí. Činnosť súdu ohľadne individuálnej žiadosti je v tomto prípade iba subsidiárna.

Informácia zo súdnych registrov sa týka rozhodovacej činnosti súdu (a nie inej napr. organizačnej a hospodárskej činnosti súdu). Aj žalobca v žiadosti o poskytnutie informácie potvrdil, že ide o informáciu o súdnych sporoch. Takáto informácia podlieha právnomu režimu ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o slobode informácií. Dikcia ustanovenia je jednoznačná. Na tieto informácie sa vzťahuje obmedzenie prístupu k informáciám. Či toto ustanovenie je v súlade s čl. 26 ods. 4 Ústavy SR je oprávnený posúdiť iba Ústavný súd SR v konaní o súlade zákona s ústavou podľa čl. 125 ods. 1 písm. a/ Ústavy SR. Všeobecný súd túto otázku v súdnom konaní oprávnený riešiť nie je. Podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. musí návrh postúpiť Ústavnému súdu SR na zaujatie stanoviska, ak vyhodnotí, že vec nie je možné vyriešiť ústavne konformným výkladom.

Ďalšou právnou otázkou, ktorá nebola povinnými osobami pri vybavovaní žiadosti zohľadnená a ktorá predchádza postupu všeobecného súdu podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. je povinnosť ústavne konformného výkladu. Odôvodnenie povinnej osoby musí obsahovať i argumentáciu týkajúcu sa ústavne konformného výkladu tak, aby všeobecný súd mal dostatočný podklad pre vykonanie úvahy, či

ústavne konformný výklad povinnej osoby je uspokojivý a dostatočne presvedčivý s ohľadom na existujúcu judikatúru Ústavného súdu SR.

Ústavne konformný výklad sa uskutočňuje podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR. Zásadnou právnou otázkou je, či žiadateľ podľa zákona o slobode informácií je oprávnený, pred vydaním rozhodnutia súdu na získanie informácií zo súdneho registra o konkrétne identifikovanej osobe v rozsahu predmet konania a meno a priezvisko účastníka konania, keď zákon ustanovuje obmedzenie prístupu na informácie o rozhodovacej činnosti súdu.

V danom prípade výklad zákona o slobode informácií musí byť proporcionálnym prienikom medzi ústavou chránenými hodnotami, a to právom na súkromie čl. 16 ods. 1 Ústavy SR a právom na informácie podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy SR.

Povinné osoby preto v ďalšom konaní musia vykladať zákon vo svetle relevantnej judikatúry Ústavného súdu SR k zákonu č. 211/2000 Z.z a rozhodnutie odôvodniť i z týchto hľadísk.

Pokiaľ ide o aplikáciu ust. § 9 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z.z. je nevyhnutné vykladať ho s poukazom na zákon č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z.z. informácie o osobných údajoch fyzickej osoby, ktoré sú spracúvané v informačnom systéme za podmienok ustanovených zákonom, povinná osoba sprístupní len vtedy, ak to ustanovuje zákon, alebo na základe predchádzajúceho písomného súhlasu dotknutej osoby. Ak dotknutá osoba nemá spôsobilosť na právne úkony, taký súhlas môže poskytnúť jej zákonný zástupca. Ak dotknutá osoba nežije, taký súhlas môže poskytnúť jej blízka osoba.

Podľa § 3 zákona č. 428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov osobnými údajmi sú údaje týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby, pričom takou osobou je osoba, ktorú možno určiť priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora alebo na základe jednej, či viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú, fyziologickú, psychickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu.

Meno a priezvisko žalobcu síce samy osebe ešte nevyhnutne nemusia byť znakom tvoriacim určiteľnosť fyzickej osoby. Tvoria však 90% identity subjektu, a preto v spojení s ďalšími i nepatrnými znakmi môže byť naplnená určiteľnosť osoby. Dovetok, že ide o sudcu takúto určiteľnosť spôsobuje. Preto v súhrne napĺňa znak osobného údaju. Žiadateľ o informáciu by preto mohol jednoznačne určiť osobu žalobcu bez zámeny s inými osobami. Pri výklade zákona o slobode informácií je nevyhnutné prihliadať i na ust. 34 ods. 7, druhá veta zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého „sudca má právo aj na primerané utajenie údajov o jeho osobe a jeho rodine“. Vzhľadom na to právna otázka, či je možné aplikovať na postavenie sudcu judikatúru redukujúcu právo na ochranu osobných údajov týkajúce sa iných verejných funkcionárov, musí byť predmetom ďalších právnych analýz. Rovnako treba zohľadniť, že ústavné právo na informácie nie je uspokojované iba zákonom o slobode informácií, ale i inými právnymi predpismi, za podmienok ustanovených týmito právnymi predpismi. Súdne pojednávania sú verejne prístupné, rozsudok sa vyhlasuje vždy verejne a oznamy o pojednávaniach sú zverejňované na internete, existencia práv podľa procesných súdnych predpisov.

Odvolací súd žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v zmysle § 246c O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania, ktoré pozostávali z náhrady trov právneho zastúpenia advokáta za 1 úkon právnej služby poskytnutej žalobcovi advokátom, a to tarifná odmena podľa § 11 ods. 4 vyhl. č. 655/2004 Z.z. 161,76 € (127,17€ + režijný paušál 7,63 €) + 20% DPH (IČ DPH 1048446388).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.